

AMERIČANÉ OCEŇUJÍ FINANČNÍ ÚSPORU PŘI LÉČBĚ GENERICKÝMI LÉČIVY, AVŠAK JEN MÁLO Z NICH JE OCHOTNO GENERIKA UŽÍVAT

Roční náklady na předepisovaná léčiva v USA se v roce 2007 vyšplhaly na 286 miliard dolarů. To je důvod pro léčbu generickými léčivy, aniž by došlo ke snížení kvality nastavené farmakoterapie. Generika tvoří dvě třetiny předepisovaných léčiv, ale jenom 13 % nákladů na léčiva. Některé práce ukazují, že záměna originálních léčiv za generická by přinesla 11% snížení nákladů na léčiva v USA. Zdravotní pojišťovny vytvářejí programy, kde jsou hrazena převážně generika a 86 procent seniorů v Medicare části D je zařazeno právě do těchto programů. Zdravotní pojišťovny podporují povědomí o genericích i tím, že posílají poštou kupony na generika, rozdávají zdarma vzorky generických léčiv předepisujícím lékařům. Přes tuto všechnu snahu zůstává potenciál generických lé-

Mgr. Lucie Kotlářová
Edukafarm, Praha

Používání generických léčiv je stále nízké, a to přes doporučení politiků a zdravotníků upřednostňovat z finančních důvodů generika. I když obecně panuje názor, že generika jsou stejně účinná a bezpečná jako originální léčiva, jen 37,6 % pacientů je preferuje. Vnímáním generických léčiv v USA se zabývá práce „Patients' perceptions of generic medications“, publikovaná v časopise Health Affairs v březnu 2009.

čiv nevyužít. **Z empirické zkušenosti je známo, že mladší pacienti, pacienti léčení specialisty nebo lidé z chudších předměstí se přiklánějí k léčbě originálními léčivy.**

Cílem této práce bylo lépe porozumět postoji pacientů ke generikům a tím docílit cílenější edukační kampaně podporující racionální užívání léků.

V období únor–duben 2007 proběhl průzkum 2 500 pojištěných osob z 50 států Discret of Columbia. Dotazník se zaměřil na vnímání účinnosti, bezpečnosti, ceny a hodnoty generik, dále na obecné vnímání generik.

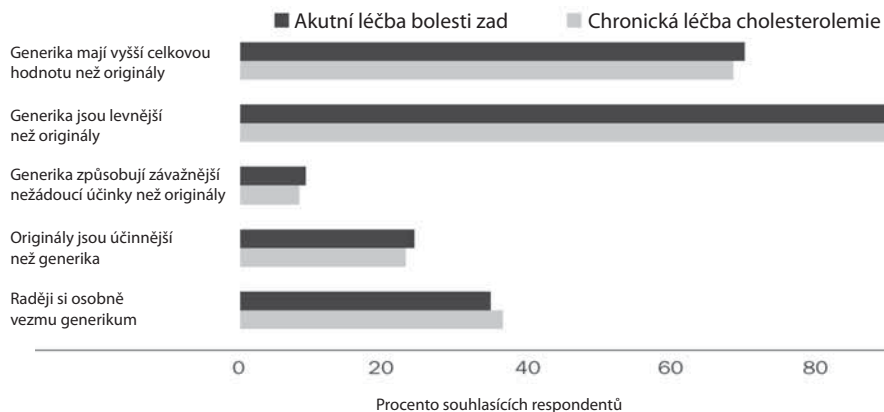
Z oslovených 2 500 pojištěnců poskytlo informace 1 054. Průměrný věk respondentů byl 51,6 roku; dvě třetiny tvořily ženy, většinou bělošky.

	Raději bych vzal generikum než originální léčivo	Originální léčiva jsou účinnější než generika	Generika jsou bezpečnější než originální léčiva	Generika mají větší celkovou hodnotu než originální léčiva	Američané by měli užívat více generik
Věk (roky) (≥65=1)					
18–39	0,71	1,25	3,06	1,07	1,03
40–54	0,85	0,88	1,79	0,89	1,15
55–64	0,83	0,78	0,9	0,95	0,93
ženy	1,27	0,85	0,87	1,45	1,37
Vzdělání (základní = 1)					
Střední	1,33	0,87	1,12	2,25	1,48
Vyšší	1,17	0,96	1,84	1,75	1,50
Vysokoškolské	1,49	1,08	1,84	1,72	1,91
Rasa (běloch=1)					
Afroameričan	1,57	0,68	0,85	3,42	2,38
Hispanác	1,09	0,60	0,49	1,74	1,47
Asiat	0,87	0,75	1,06	2,15	1,04
Ostatní	0,36	1,24	0,54	3,14	2,50
Celkový příjem domácnosti (<\$30,000=1)					
\$30 000 – \$50 000	1,28	1,12	3,43	0,70	1,07
\$50 000 – \$75 000	1,24	1,07	2,65	0,89	1,00
\$75 000 – \$100 000	1,48	1,12	1,92	0,66	1,06
>\$100 000	1,75	0,97	6,32	1,07	1,22
Popis vlastního zdravotního stavu (horší zdravotní stav=1)					
Výborný	0,9	2,42	1,06	1,03	0,71
Velmi dobrý	0,97	1,60	0,8	0,75	0,64
Dobrý	0,85	1,66	1,08	0,91	0,81

Tabulka 1 Charakteristiky pacienta ovlivňující preference nebo důvěru ke generikům (vyjádřeno jako poměr šancí (odds ratio) oproti srovnávané skupině. (Číslo vyjadřuje podíl dotazovaných souhlasících se srovnávanou skupinou)

Průzkum vnímání generik a originálů pacienty pro léčbu akutních a chronických zdravotních problémů

Zdroj: průzkum zaměřený na výběr léků při preskripci (Prescription Drug Choices), 2007

Graf 1: Průzkum vnímání generik a originálů pacienty pro léčbu akutních a chronických zdravotních problémů

● Obecné vnímání generických léčiv:

- ▶ 94 % respondentů si myslí, že generika jsou levnější než originální léčiva.
- ▶ Méně než 10 % se domnívá, že generika způsobují více nežádoucích účinků než originální předlohy.
- ▶ Pacienti všeobecně soudí, generika jsou celkově hodnotnější pro zdravotní systém (více než 70 %), avšak jen 37,6 % by souhlasilo s jejich užíváním.

● Důvěra v generika používaná v léčbě akutních a chronických onemocnění:

- ▶ 37,6 % pacientů souhlasí s užíváním generik v léčbě hypercholesterolemie, bolesti zad, u akutních obtíží.
- ▶ Méně než 25 % preferuje originální léčiva v léčbě hypercholesterolemie či bolesti zad.

● Starší versus novější léčiva a otázka bezpečnosti:

- ▶ Jen 22,7 % pacientů si myslí, že novější léky jsou účinnější než starší léky.
- ▶ Z hlediska bezpečnosti jsou lépe vnímána originální léčiva, 42 % respondentů souhlasí, že originály jsou bezpečnější než generika.
- ▶ 41 % souhlasí s tím, že léčiva, která jsou na trhu delší dobu, jsou bezpečnější než léčiva novější.

● Komunikace s poskytovateli zdravotní péče:

- ▶ Pacienti jen zřídka komunikují se svými lékaři o generikách.
- ▶ Třetina (33,2 %) respondentů přiznala, že žádali svého lékaře o záměnu originálu za generikum, **33,5 % žádalo o toto svého lékárníka.**
- ▶ Jen 19,6 % pacientů diskutovalo o problematice generik se svým lékařem,

naopak 53,7 % nemluvalo nikdy o generických nebo o nich mluvilo jen zřídka.

▶ **24,2 procent pacientů přiznalo, že lékárník zavedl diskusi na téma generik, zatímco 52 procent takovou zkušenost vůbec nemá**

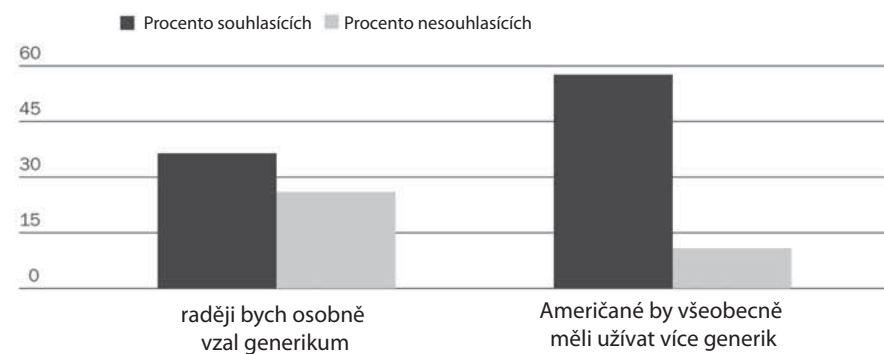
● Generická léčiva a společnost:

- ▶ 86,7 % respondentů souhlasí s tím, že Američané utratí velmi mnoho za léky na recept.
- ▶ 94,3 % souhlasí, že léky jsou moc drahé.
- ▶ 56 % souhlasí s tím, že Američané by měli používat více generik.

● Generická substituce:

- ▶ 66,5 % se přiznalo, že požádalo lékaře o generickou substituci.
- ▶ **61 % žádalo generickou substituci u lékárníka.**
- ▶ **60 % by neváhalo, kdyby lékárník provedl generickou substituci.**

Rozdíly mezi individuálními preferencemi pacientů užívat generikum a vnímání generik ve společnosti.

Graf 2: Rozdíly mezi individuálními preferencemi pacientů užívat generikum a vnímání generik ve společnosti

▶ **30,5 % je jednoznačně proti této záměně lékárníkem.**

● Role vlády a pojišťoven podpoře preskripcie generických léčiv:

- ▶ 47,4 % se domnívá, že vláda má nástroje na podporu generických léčiv.
- ▶ 41,8 % věří v možnosti soukromých pojišťoven.
- ▶ 43,9 % se domnívá, že vláda může nařídít použít jako první léčivo generické a teprve v případě výskytu nežádoucích účinků zvolit originální léčivo.

● Neužívání léků z důvodu ceny:

- ▶ Více než 27 % respondentů přiznalo, že si v posledním roce nevyzvedli své léky z důvodu ceny.

● Charakteristiky pacienta a jejich důvěra v generika:

- ▶ Pacienti s ročním příjmem vyšším než 100 000 dolarů měli větší tendenci souhlasit s léčbou generickými léčivy než pacienti s ročním příjmem 30 000 dolarů a méně.

ZÁVĚR

Studie prokázala, že pacienti vnímají generická léčiva pozitivně. Jen malé množství pacientů se obává menší bezpečnosti či nežádoucích účinků generik. Menšina pacientů si myslí, že originální léčiva jsou účinnější než generika.

Naprostá většina respondentů souhlasí s tím, že by Američané měli užívat generika. Avšak při osobním dotazu, zda by osobně preferovali generika, souhlasí jen třetina.

Literatura

Shrank H. Patients' perceptions of generic medications. *Health Affairs* 2009;28(2):546–556.